

Гордієнко М. І. Лісові культури/М. І. Гордієнко, Г. С. Корецький, В. М. Маурер. – К.:Сільгоспосвіта,1995. – 328 с.

Гусев В.И. Лесная энтомология/ Гусев В.И., Полуобояринов И.И., Римский-Корсаков. Ленинград. Гослестехиздат 1935 – 482 с.

Загайкевич І. К. Комахи – шкідники деревних і чагарникових порід західних областей України/ І. К. Загайкевич. – К.:Видавничої академії України РСР.1958 . – 132 с.

Иерусалимов Е. Н. О содержании крахмала и жиров у поврежденных сосновым шелкопрядом деревьев сосны обикновенной/ Е. Н. Иерусалимов// Вопросы защиты леса. – М.:1974. – С.181 – 186.

Іллінський А. І. Прядка соснова (*Dendrolimus pini* L.) її життя й заходи боротьби з нею в лісах/ А. І. Іллінський. – К., 1928. – 40 с.

Малышев Д. С. О продолжительности генерации соснового шелкопряда *Dendrolimus pini* L. (Lepidoptera, Lasiocampidae) / Д. С. Малышев /Энтомологическое обозрение. – 1987. – Т. 66, №4. – С.710 –714.

Мешкова В. Л. Прогнозування сезонного звичайного соснового пильщика *Diprion pini* L./ В. Л. Мешкова //Проблеми екології лісів і лісокористування на Поліссі України. Житомир – Волинь, 2004. – с.93 – 97

Надзор, учет и прогноз массовых размножений и листогрызущих насекомых в лесах СССР. / А. И.Ильинский, Тропин И.В. – ред. М: Лесн пром-сть,1965. – 525 с.

Рожков А. С .Дерево и насекомое /А.С.Рожков. – Новосибирск: Наука,1981. – 193с.

Щелканцев Я. П. Очерки по биологии лесных вредных насекомых и меры борьбы ними. – Воронеж,1932.

Altum V. Forstzoologie, III, Insekten, Berlin, 1882

УДК 712.4:582.632.2(477.41)

Тенденції та пріоритети розвитку лісового господарства

Владислав Миколайович Куришко

Білоцерківський НАУ, студент, м. Біла Церква, Україна

Світлана Миколаївна Левандовська

Білоцерківський НАУ, канд. біол. наук, доцент; м. Біла Церква, Україна

Узагальнення досвіду створення ландшафтних культур дуба звичайного у насадженнях зеленої зони м.Біла Церква

Анотація. Розглянуто особливості створення ландшафтних культур з участю дуба звичайного в приміських лісах м. Біла Церква. Здійснено оцінку стану насаджень за різного їх складу.

Ключові слова: зелена зона, дубові ландшафтні культури, схеми садіння, склад насаджень.

умовах посиленого антропогенного впливу на довкілля особливої уваги заслуговує проблема трансформації лісових насаджень. Ця проблема є

особливо актуальною для лісів зелених зон навколо міст і промислових центрів, які складають 22,3 % лісів державного лісового фонду України. Значну частку зеленої зони м. Біла Церква складають дубові лісостани, які зазнають впливу комплексу несприятливих екологічних чинників: абіотичних, біотичних, антропогенних. Внаслідок їх дії спостерігається деградація дубових лісостанів і зниження їх середовищотвірних функцій.

Одним із найдієвіших заходів, який дає змогу формувати лісопаркові фітоценози, є ландшафтні культури, адже саме вони створюються з метою поліпшення естетичних властивостей місцевості, захисту її від ерозії та посилення стійкості фітоценозів проти рекреаційних навантажень. Таким чином, актуальність теми обумовлена потребою застосування раціональних прийомів створення ландшафтних культур, які б дозволили вирощувати насадження, що характеризуються успішним ростом та водночас якісно виконують екологічні, естетичні та санітарно-оздоровчі функції.

Вивчення ландшафтних культур дуба звичайного здійснювали на 7 тимчасових пробних площах (ТПП), закладених в урочищі «Товста» Білоцерківського лісництва державного підприємства „Білоцерківське лісове господарство”. Матеріалом дослідження слугували дані лісовпорядкування [6] та результати власних польових досліджень. Лісівничо-таксаційну характеристику дубових насаджень обґрунтовано в загальному описі тимчасових пробних площ. Закладення ТПП, визначення біометричних показників деревостанів проводили за існуючими методиками досліджень [1, 3, 4, 5].

Зелену зону м. Біла Церква складають приміські ліси, які входять до складу Білоцерківського і Томилівського лісництв ДП „Білоцерківське лісове господарство” та ліси Навчально-дослідного лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету. Загальна площа лісового фонду господарства становить 27359 га. Дубові насадження займають 17388 га, що складає 64 % від усіх лісонасаджень держлісгоспу.

Згідно з лісогосподарським районуванням територія урочища «Товста» відноситься до лісогосподарської області Лісостеп, Дністровсько-Дніпровського лісогосподарського округу, Північного лісостепоного району Придніпровської височини [2]. Усі насадження штучного походження, зростають у сприятливому едафотопі (D2) на темно-сірих лісових ґрунтах. За останні 10 років у свіжих дібровах урочища створено 128,6 га насаджень. Садивний матеріал, який вирощують у лісництві використовують не тільки для задоволення власних потреб (створення ландшафтних культур, озеленення садиб лісництва), а й для реалізації іншим підприємствам лісової галузі, організаціям та приватним особам. Основним способом обробітку ґрунту є обробіток борознами і смугами за допомогою ПКЛ-70 та трактора МТЗ-82. Садіння сіянців проводять під меч Колесова. Догляд здійснюють вручну, сапою у рядах, у міжряддях – культиватором КЛБ-1.7. Лісівничі догляди у ландшафтних культурах відповідають вимогам із формування лісопаркових ландшафтів. В основному вони полягають у проведенні вибіркових санітарних рубань, видаленні сухостійних, буреломних, сніголамних і пошкоджених шкідниками та збудниками хвороб дерев. Основними категоріями земель лісокультурного фонду є свіжі зруби. Найбільш поширені схеми змішування – 7 рядів Сз 3 ряди Дз і 10 рядів Дз. Переважаюча схема розміщення садивних місць 3,0×0,5. Застосовуються й інші варіанти схем садіння: 6,0×0,5; 4,0×0,5.

На основі аналізу характеристик семи ТПП у дубових культурах 60–80-річного віку нами встановлено, що за повноти лісостану 0,71–0,81 насадження мають відповідно запас 224–311 м³. Середній річний приріст деревостану на 1 га – 3,2–4,2 м³. Дубово-ясеніві культури відзначаються кращим санітарним станом ніж чисті дубові насадження, а їх продуктивність на 9–10 % вища.

Необхідно відзначити, що насадження зі складом 6Дз4Лпд+Чш характеризуються II класом бонітету та найнижчим запасом деревини –

м³/га.

Висновки. Таким чином, узагальнюючи досвід створення ландшафтних культур з участю дуба звичайного у зеленій зоні м. Біла Церква виявили, що збереження та підтримання ландшафтних культур у належному стані досягається своєчасним проведенням агротехнічних та лісівничих доглядів, застосуванням оптимальних схем садіння та змішування.

Використані джерела літератури

Анучин Н.П. Лесная таксация / Н.П. Анучин. – М.: Лесн. пром-сть 1982. – 552с.

Генсирук С.А. Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдовы / С.А. Генсирук, С.В. Шевченко, В.С. Бондарь и др. – К.: Наук. Думка, 1987. – 360с.

ГОСТ 56–69–83 "Площади пробные лесоустроительные. Метод закладки". – М.: Гослескомитет, 1985. – 60 с.

Гром М.М. Лісова таксація / М.М. Гром. – Л.: РВВ НЛТУ України, 2010. – 416 с.

Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии – К. : Урожай, 1997. – 560 с.

Проект організації і розвитку лісового господарства Білоцерківського лісгоспу. – Ірпінь, 2007. – 328 с.